

NOI TIPURI DE ASIGURĂRI ÎN DOMENIUL RĂSPUNDERII CIVILE – „ASIGURAREA D&O”

Lect. univ. dr. Narcis Eduard MITU
Universitatea din Craiova
Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor

Abstract: In last period, the economic environment from Romania favors the apparition of a new category of insurance. In this category can be include “directors and officers liability insurance” – “D&O insurance”. Directors and officers liability insurance protects the persons with attributions of a management against the financial loss, mismanagement and other similar situations described in this items.

Key words: insurance companies, employment, firm, directors and officers liability insurance, insurable risk, mismanagement.

Apropiata integrare a României în Uniunea Europeană, aduce după sine un nou climat social și economic care presupune, în domeniul asigurărilor, o mai mare adaptabilitate la necesitățile fiecărui participant la o astfel de piață.

Aderarea la Uniunea Europeană, înseamnă pentru societățile comerciale românești, dar și pentru cadrul legal ce le guvernează, un important proces de modificare și adaptare la alte standarde. Compatibilizarea și actualizarea legislației privind societățile comerciale și consolidarea conducerii acestora este o acțiune care, la nivelul Comisiei Europene, începând cu anul 2003, s-a concretizat într-o serie de directive ce extind direct sau indirect răspunderile personale ale directorilor și/sau administratorilor companiilor. Putem avea astfel în vedere:

- *Directiva cu referire la prospectele ce urmează să fie publicate în momentul punerii la dispoziția publicului sau a manifestării acceptului de tranzacționare a titlurilor financiare.* Prin aceasta se dorește ca directorii și administratorii firmelor să fie pasibili de sancțiuni administrative sau civile dacă prospectele realizate sunt incomplete sau incorecte;
- *Directiva privitoare la tranzacțiile bazate pe informații privilegiate (insider dealing) și manipularea pieței,* care declară ca fiind ilegale astfel de activități;
- *Directiva privind armonizarea cerințelor de transparență cu privire la informațiile despre emitenții ale căror titluri financiare sunt acceptate pentru tranzacții pe piața reglementată.* Se solicită, în acest sens, responsabililor din cadrul departamentelor emitente să ateste că fiecare raport anual sau semestrial prezintă o descriere exactă a situației financiare, a performanțelor, a altor realizări și riscuri ale companiei, falsificarea datelor dar și a concluziilor făcând întregul consiliu de conducere pasibil de răspunderi administrative și civile.

Directivele amintite, o seamă de reglementări adoptate în ceea ce privește protecția mediului, neplata la timp a impozitelor și taxelor, instabilitatea mediului legislativ intern (mai ales cel fiscal) etc., dar și exemplul numeroaselor scandaluri financiare provocate în ultima vreme de mari firme (Parmalat, Enron, Royal Ahold etc. – în plan extern, Rompetrol, Rafo etc. – în plan intern), fac ca necesitatea asigurării de

răspundere a directorilor, conducătorilor şi funcţionarilor să fie o problemă din ce în ce mai actuală.

Asigurarea de răspundere a directorilor, conducătorilor şi funcţionarilor – „directors and officers liability insurance” (D&O) –, protejează persoanele cu atribuţii de conducere contra pierderilor financiare cauzate de litigii împotriva lor, pentru un act culpabil⁶ real sau pretins comis în timpul desfăşurării activităţii. Însă şi compania poate fi, de asemenea, protejată de astfel de litigii, prin clauze speciale. Ca atare, această asigurare are două secţiuni.⁷

Asigurarea de răspundere a directorilor, conducătorilor şi funcţionarilor

Poliţa acoperă răspunderea în faţa legii a directorilor şi funcţionarilor împotriva anumitor daune⁸ care le sunt solicitate pentru greşeli comise ce vizează activitatea desfăşurată. Excluderile principale se referă, de obicei, la: necinstea persoanei în cauză; daune pentru care este responsabilă compania; amenzi, penalizări şi daune punitive; răspunderea pentru datorii la asigurările de stat; daune bazate pe faptul că directorii sau funcţionarii au obţinut câştiguri personale.

Printre cele mai frecvente categorii de litigii în care pot fi implicaţi directorii sau funcţionarii unei societăţi, putem enumera:

- încălcarea drepturilor civile şi/sau a îndatoririlor legale sau statutare;
- neglijenţa în serviciu şi managementul greşit (mismanagement);
- încălcarea sau terminarea incorectă a contractului de muncă a unuia dintre angajaţi etc.

Poliţa poate fi atât nominală cât şi nenominală, asigurarea acoperind astfel activitatea oricărui fost, prezent sau viitor director sau administrator, numit conform reglementărilor legale sau statutare.

De cele mai multe ori se aplică o limită totală de indemnizaţie pentru toate daunele din anul de asigurare cu includerea costurilor. În practica internaţională, aproximativ 10% din primă este plătită pentru acoperirea acestei părţi a contractului de asigurare, iar partea majoră (90%) acoperă asigurarea de despăgubire a firmei în cauză.

Secţiunea de despăgubire a companiei

Prin intermediul acestei secţiuni se asigură despăgubirea companiei pentru plăţile pe care alege să le facă şi pe care are dreptul legal de a le face, ca urmare a unei solicitări de despăgubire pentru o daună produsă de un director sau funcţionar, în decursul perioadei asigurate.

---

⁶ Prin act culpabil se înţelege orice eroare săvârşită sau susţinută, neglijenţă, omisiune, declaraţie falsă, greşită sau care induce în eroare, orice încălcare a îndatoririlor sau orice alt act neglijent comis în timpul exercitării funcţiei şi în legătură cu capacitatea de directori sau administratori. Actele culpabile conexe, continue sau repetate constituie un singur *act culpabil*. Prin comiterea unor asemenea acte culpabile, directorii sau administratorii pot cauza prejudicii acţionarilor, concurenţilor, clienţilor, angajaţilor sau chiar autorităţilor guvernamentale (sursa: Risc Consult, www.marsh.com).

⁷ Bennett, C. – *Dicţionar de asigurări*, traducere Daniela Moroianu, Editura Trei, Bucureşti, 2002, p.79-80.

⁸ Un raport comun al Economist Corporate Network şi Economist Intelligence Unit, arată că între anii 2001 şi 2003, primele şapte procese şi soluţionări împotriva directorilor şi administratorilor companiilor cu sediu în UE au totalizat peste 1 miliard USD.

De regulă, acest tip polița se încheie de către firme, fiind, pe lângă un garant de securitate sporită și o parte a pachetului de beneficii oferite, alături de asigurările de viață, pensii și accidente, pentru atragerea unor manageri experimentați.

În multe cazuri, în schimbul plății unor prime adiționale, asigurarea tip D&O oferă și acoperiri suplimentare, precum:⁹

- Răspundere față de angajați pentru practici necuvenite (Employment Practices Liability);
- Acoperire pentru directorii din afara companiei (Outside Directorship Coverage);
- Asigurare în caz de răpire, extorcare, privare de libertate și detinerea mijloacelor de transport (Kidnap & Ransom/ Extortion and Detention Insurance).

Dacă avem în vedere cele menționate până acum, putem spune cu ușurință faptul că principalele argumente care susțin necesitatea orientării firmelor, dar și a societăților de asigurare românești spre un astfel de produs, sunt:

- protecția bunurilor mobile și imobile ale persoanelor cu atribuții de conducere;
- protecția imaginii companiei și a salariaților acesteia;
- atragerea și păstrarea unor directori experimentați;
- evitarea distragerii atenției managementului spre litigii costisitoare.

Merită să amintim faptul că asigurarea tip D&O în Europa occidentală a fost transformată din situația de nișă într-o asigurare extrem de căutată în cursul ultimilor 10 - 12 ani. Acest fenomen s-a datorat, în mare parte, reformelor legislative în domeniul răspunderii directorilor și administratorilor, implementate cu strictețe începând cu anul 1980:

- legislația UE privind societățile comerciale, extinsă semnificativ în ultimii ani, include actualmente aspecte precum tranzacțiile bazate pe informații privilegiate, investițiile false și transparența dărilor de seamă financiare;
- protecția drepturilor acționarilor minoritari, în sensul reglementării cazurilor de divulgare a regulilor și practicilor de conducere, dar și a responsabilităților membrilor consiliilor pentru proasta administrare;
- directivele din domenii precum mediul, sănătate și securitate, protecția angajaților, dar și a consumatorului.

Asigurările pentru răspunderea D&O sunt disponibile și în majoritatea statelor din Europa Centrală și de Est (ECE), aproape toate corporațiile multinaționale având consiliile și directorii locali asigurați colectiv pentru acest gen de răspundere.

BIBLIOGRAFIE

- 1 Bennett C. *Dicționar de asigurări*, Editura Trei, București, 2002
- 2 *** *Managementul riscului în Uniunea Europeană*, Marsh, nr.5/2004, - www.marsh.com
- 3 *** *Risc Consult*, nr.2/2001, - www.marsh.com

⁹ Risc Consult, nr. 2/2001, p.3, www.marsh.com